

(O)trygghet efter examen

En rapport om arbetslösheten bland
nyexaminerade

(O)trygghet efter examen

En rapport om arbetslösheten bland nyexaminerade
Colin Andersson

© Colin Andersson och Saco studentråd 2026

www.saco.se/student

Innehåll

Sammanfattning	5
Arbetsmarknaden efter examen	6
Arbetslöshet och sysselsättning bland nyexaminerade	6
Matchning på arbetsmarknaden	7
Arbetsökande heltidsstudenter	8
Fortsatta studier efter examen	9
Undanträngnings- & inlåsningseffekter	10
Samhällsekonomiska konsekvenser av bristande matchning	10
Ekonomiskt skyddsnät för nyexaminerade	11
Studerandevillkoret i a-kassan - historik	11
Kostnader av studerandevillkoret	13
Konsekvenser av förändringarna av a-kassan	14
Utvärderingar av studerandevillkoret	14
Perspektiv på studerandevillkoret	15
Internationell utblick: Danmarks studerandevillkor	15
Nya a-kassan oktober 2025	16
Kvalificering med nya a-kassan	16
Uppskattning på kvalificering	16
Behov av en bättre a-kassa för nyexaminerade	17
Dålig ekonomi inför examen	17
Strukturerat arbetsökande för nyexaminerade	18
Starkare incitament att bli medlem i a-kassa under studietiden	18
Populärt förslag bland nyexaminerade	18
Reformförslag: inför ett examensvillkor i a-kassan	19
Utformning av ett examensvillkor	19
Alternativ till examensvillkoret	20
Matchningslån	20
Räkna studiemedel som förvärvsinkomst	21
Alternativa förändringar inom a-kassan	21
Ett steg på vägen: räkna studiebidraget som arbetsinkomst	21
Gratis studentmedlemskap	22
Förbättra den överhoppningsbara tiden	22
Övriga reformer för starkare arbetslivsanknytning	23
Bättre samverkan i högskolesektorn	23
Valbar praktik	23
Stärkt studie vägledning	23
Systematisk uppföljning av alumner	23
Diskussion	24
Referenser	25
Bilagor	28
Bilaga 1. Antal över/under inkomstgräns motsvarande studiemedel (netto) efter avslutade studier	28

Bilaga 2. Studiemedelsbelopp och motsvarande inkomstgräns	29
Bilaga 3. Examinerade och studier efter examen	30
Bilaga 4. Ersättningstagare grundat på studerandevillkoret	31
Bilaga 5. Ersättningstagare grundat på studerandevillkoret uppdelat på utbildningsnivå	31
Bilaga 6. Inkomst under studier 2023	32
Bilaga 7. Ersättningsvillkor studerandevillkoret	32

Sammanfattning

Den här rapporten visar hur arbetsmarknaden blivit allt tuffare för nyexaminerade under de senaste åren. 25 procent av alla som avslutade studierna stod utan stabil inkomst, alltså tjänade mindre än studiemedlet, fyra månader efter studierna. Den andelen har också ökat med 7 procentenheter sen 2022. Över längre tid har det också blivit allt vanligare att studierna förlängs efter examen.

Nyexaminerade som blir arbetslösa har ingen trygg inkomst då de inte har någon generell rätt till a-kassa. Inkomstkraven i a-kassan är så högt ställda att endast omkring var åttonde heltidsstuderande har tillräckligt höga inkomster under studietiden för att kvalificera sig.

Saco studentråds förslag på ett examensvillkor i a-kassan skulle ge en trygg försörjning för en smidigare övergång mellan studier och arbetsliv. Det skulle ge möjligheten till bättre matchning då arbetslösa nyexaminerade inte behöver ta första bästa jobb utan kan få mer tid att söka jobb som bättre motsvarar utbildningen.

Regelverket kring a-kassan kan också förbättras på flera sätt för att underlätta för nyexaminerade. Exempelvis skulle införandet av kostnadsfritt studerandemedlemskap i a-kassan, som finns i Danmark, leda till högre anslutningsgrad bland unga akademiker.

Utformningen av vissa högskoleutbildningar kan också ändras för att stärka kopplingen till arbetsmarknaden efter studierna. Möjligheten till praktik på alla utbildningsprogram skulle till exempel ge fler studenter chansen att få arbetslivserfarenhet och kontakter under studietiden.

Sammanfattningsvis har situationen för nyexaminerade varit ansträngd, särskilt under de senaste åren. Flera förändringar i utbildningssystemet och förändringar i a-kassan skulle göra övergången till arbetslivet tryggare. För både individens och samhällets del är det angeläget om att de som investerat flera år i en utbildning får en god chans att hitta rätt jobb, inte bara ett jobb.

Arbetsmarknaden efter examen

Arbetslöshet och sysselsättning bland nyexaminerade

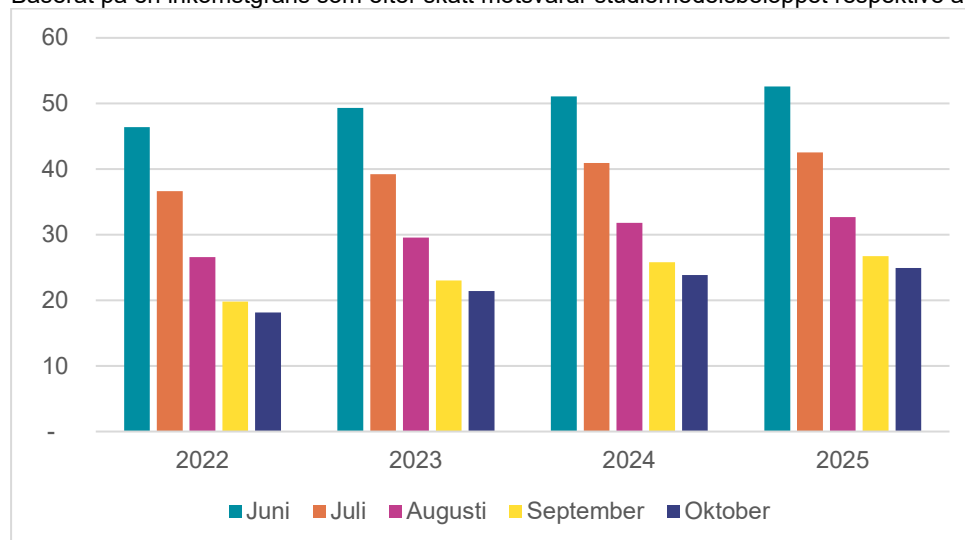
Det finns svårigheter i att mäta arbetslöshet bland nyexaminerade. SCB:s (Statistiska centralbyrån) mått på arbetslöshet i AKU, Arbetskraftsundersökningarna, är de som står utan arbete men som aktivt sökt arbete.¹ Arbetsförmedlingens mått är de som är registrerade som arbetslösa på Arbetsförmedlingen. Måtten skiljer sig bland annat då AKU inkluderar heltidsstuderande.²

Förutom att ingen av statistiken har en parameter för att bryta ut nyexaminerade, så finns det en del brister i den statistiken. Då många nyexaminerade inte omfattas av a-kassan har de inga ekonomiska incitament att registrera sig som arbetslösa på Arbetsförmedlingen, och då komma med i deras statistik. AKU räknar alla som arbetat minst en timme en viss vecka. Med andra ord räknas en person som arbetar 4 timmar per månad, med en inkomst därefter, inte som arbetslös.

Ett sätt att få ett hum om hur många som får en heltidsanställning efter studierna är att ha en inkomstgräns. Vår statistik har en inkomstgräns satt vid en arbetsinkomst som efter skatt motsvarar studiemedlet. För exempelvis 2025 behöver en nyexaminerad tjäna mer än 15 830 kr per månad, före skatt, för att enligt detta mått ha en inkomst över den gränsen. Oavsett yrke är en heltidslön klart över denna inkomstgräns.

Figur 1 Andel nyexaminerade med arbetsinkomst under studiemedelsnivå

Baserat på en inkomstgräns som efter skatt motsvarar studiemedelsbeloppet respektive år.

Källa: SCB, BAS. Utförligare beskrivning av statistiken i bilaga 1.

¹ Utförligare beskrivning finns i: SCB (2025). [KVALITETSDEKLARATION Arbetskraftsundersökningarna \(AKU\)](#).

² Arbetsförmedlingen (2026). [Skillnaden mellan Arbetsförmedlingens och SCB:s statistik](#) (hämtad 13-02-2026).

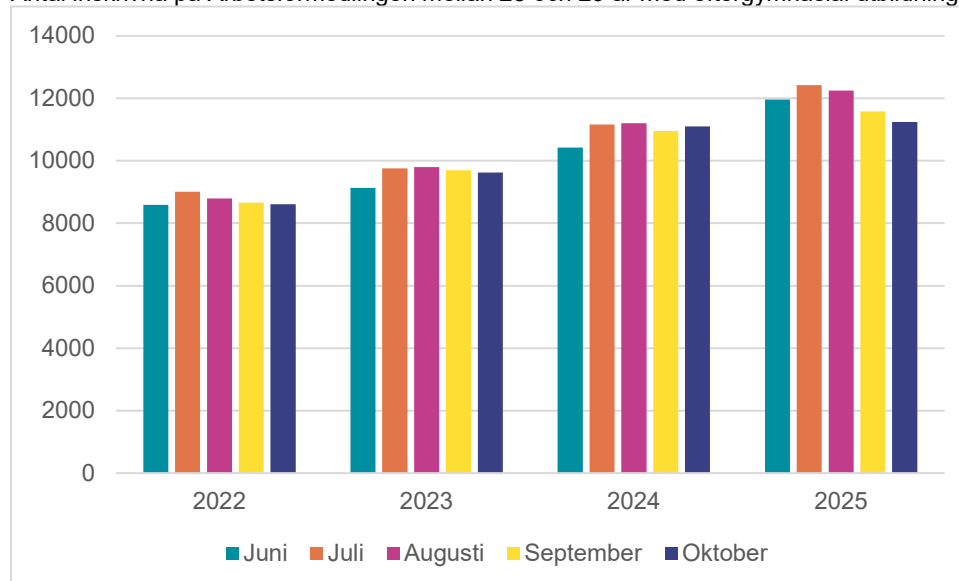
Tittar vi på dessa siffror ser vi att fortfarande 4–5 månader efter avslutade studier har var fjärde person sannolikt inte ett heltidsarbete. Det går också att se att detta har ökat de senaste åren, från 18 procent 2022 till 25 procent 2025 (figur 1). I antal har det också skett en stor ökning. Samtidigt som studentunderlaget varit på ungefär samma nivå 2022 som 2025 har antalet under studiemedelsgränsen vid oktober ökat med över 35 procent (bilaga 1).

Arbetslösa som är inskrivna på Arbetsförmedlingen har också ökat. Det finns ingen lättillgänglig statistik för just nyexaminerade akademiker. Däremot kan man titta på de med eftergymnasial utbildning, som även omfattar andra utbildningsbakgrunder än högskoleutbildningar, och åldersintervallet 25–29 år och få en hyfsad bild. Den genomsnittliga examensåldern för kandidatexamen är 28 år i Sverige.³

I den statistiken går det att se att antalet inskrivna ökar i månaderna efter terminsslutet i juni (figur 2). Även om det sker en nedgång till september/oktober så är antalet inskrivna fortfarande relativt högt. Antalet inskrivna har också ökat med drygt 30 procent sen 2022.

Figur 2 Antal arbetslösa med eftergymnasial utbildning, 25–29 år

Antal inskrivna på Arbetsförmedlingen mellan 25 och 29 år med eftergymnasial utbildning.

Källa: Arbetsförmedlingens statistikdatabas.

Matchning på arbetsmarknaden

Av de uppföljningar som UKÄ (Universitetskanslersämbetet) och SCB (Statistiska centralbyrån) gör om etablering och förankring på arbetsmarknaden efter examen, visar det att över tid generellt är god. Det vill säga de flesta till slut får ett jobb efter sina studier. 1–1,5 år efter examen är det generella måttet på etablering och förankring omkring 85

³ Ekonomifakta (2025). https://www.ekonomifakta.se/sakomraden/utbildning-och-forskning/utbildningsniva/examensalder-internationellt_1209166.html (hämtad 03-02-2026).

procent för nyexaminerade 2020–2022. Yrkesexamen har över lag högre etableringsgrad än generella examina.⁴ Av de som inte räknas som etablerade har de en osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden, eller står utanför arbetsmarknaden helt. Svag eller osäker ställning kan innebära tid av arbetslöshet eller låg arbetsinkomst det avsedda året.⁵

SCB:s undersökning bland nyexaminerade tittade också på anställningsform 3 år senare. Bland de som hade en anställning hade cirka 11 procent olika former av tidsbegränsade anställningar, resterande hade tillsvidareanställning.⁶

Samtidigt finns det flera indikationer på att inträdet på arbetsmarknaden för många nyexaminerade varit tufft de senaste åren. I Sveriges Arkitekters studentenkät 2023 angav 26 procent att de var arbetssökande på frågan om vad deras huvudsakliga sysselsättning var.⁷ Bland nyexaminerade lärare är arbetsmarknaden över lag god, men Sveriges Lärarstudenters undersökning visar att fler nyexaminerade har det svårare 2023 jämfört med året innan.⁸ Fackförbundet DIK:s undersökning visar att unga drabbas hårdast av arbetslöshet bland deras utbildningsgrupper, som bland annat varit hög bland språkvetare, kulturvetare och kommunikatörer. Bland unga mellan 25–29 år har det varit den åldersgruppen med högst ökningen mellan 2023 och 2024.⁹ Fackförbundet Akavias återkommande undersökning "Efter examen" visade en tydlig nedgång i andelen som etablerade sig bland nyexaminerade 2025. 7 procent angav att de ännu inte hade något jobb. Samhällsvetare och kommunikatörer hade längre etableringstid. Undersökningen visade också att en större andel väljer att fortsätta studera efter examen på grund av att de inte fått något jobb.¹⁰

Bland unga i allmänhet säger nästan hälften att arbetet inte motsvarar utbildningen, enligt en undersökning från MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor). Den vanligaste anledningen är att arbetet anses mindre kvalificerat i relation till utbildningen (23 %), följt av att de svarande har en annan utbildning än den som kan förväntas av arbetet (16 %).¹¹

Arbetssökande heltidsstudenter

SCB:s (statistiska centralbyrån) arbetskraftsundersökningar, AKU, inkluderar statistik över bland annat arbetslöshet. Heltidsstudenter som

⁴ Saco (2026). [Vad är sanningen om etablering efter högskolan?](#)

⁵ UKÄ (2024). [Etablering på arbetsmarknaden efter studier i högskolan - Examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2020/21](#) (s.6).

⁶ SCB (2021). [Inträdet på arbetsmarknaden för de som avslutade högskolestudierna 2017/18](#) (s.13).

⁷ Sveriges Arkitekter (2023). [Tuff arbetsmarknad väntar blivande arkitekter](#).

⁸ Sveriges Lärarstudenter (2025). [Lärares inträde på arbetsmarknaden](#).

⁹ DIK (2025). [Arbetslösheten inom kultur, kommunikation och kreativ sektor. DIK:s arbetslöshetsrapport 2024](#).

¹⁰ Akavia (2025). [EFTER EXAMEN. Arbetsmarknaden för nyexaminerade akademiker](#).

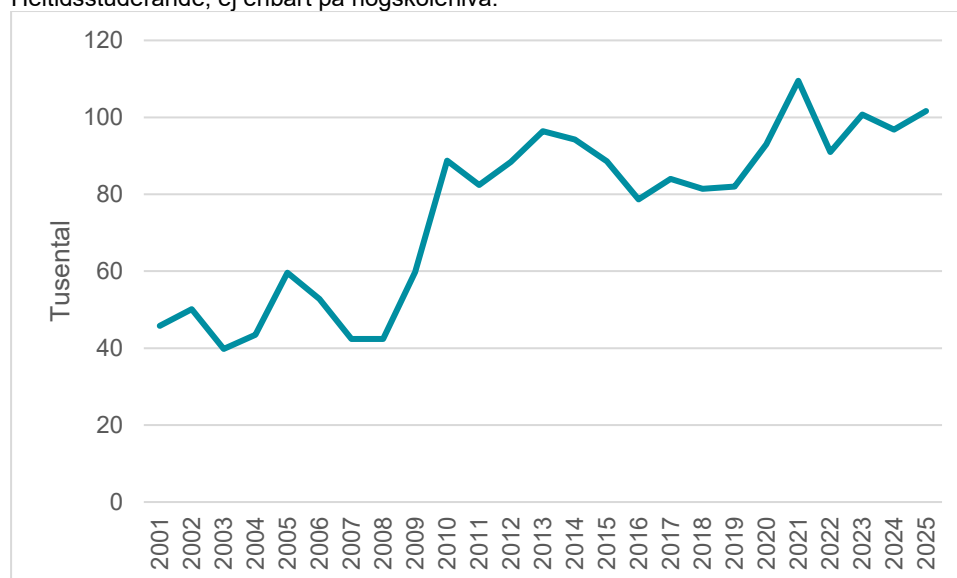
¹¹ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2025. [Så tycker unga 2025 – Arbete och utbildning](#).

aktivt söker arbete och är beredda att ta ett arbete, räknas i den undersökningen som arbetslösa.¹² Måttet visar därmed inte personer som inte har någon sysselsättning eftersom de är heltidsstuderande. Statistiken kan däremot ändå vara intressant att följa över tid. Dels kan de siffrorna omfatta personer som är arbetssökande och valt att fortsätta studera i brist på jobb. Dels kan det ge ett hum om studenter som söker extrajobb, är det stort antal arbetssökande ett givet år så kan det vara utmanande att hitta extrajobb parallellt med studierna.

Nivåerna har varit höga de senaste åren, som sammanfallit med coronapandemin och lågkonjunktur (figur 3).

Figur 3 Antal heltidsstuderande som är arbetssökande, totalt 20–64 år

Heltidsstuderande, ej enbart på högskolenivå.

Källa: SCB, AKU.

Fortsatta studier efter examen

En möjlig konsekvens av att nyexaminerade inte hittar jobb är att studierna förlängs. Exempelvis lyfte Finanspolitiska rådet detta efter att studerandevillkoret i a-kassan togs bort 2007.¹³ Om studenter fortsätter studera efter examen trots att intresse egentligen inte finns blir det kostnader för staten. Både större utgifter för studiemedel och för utbildningskostnader, samt lägre skatteintäkter på grund av färre som arbetar och betalar skatt.

Över tid har andelen som fortsätter studera efter examen varierat (figur 4). Det går till exempel att notera att efter 2007 har andelen generellt sett varit högre. I samband med pandemin var nivåerna rekordhöga, med högst andel (18,4%) för de som tog examen 2019/20. UKÄ:s (Universitetskanslersämbetet) uppföljning av coronapandemins effekter på

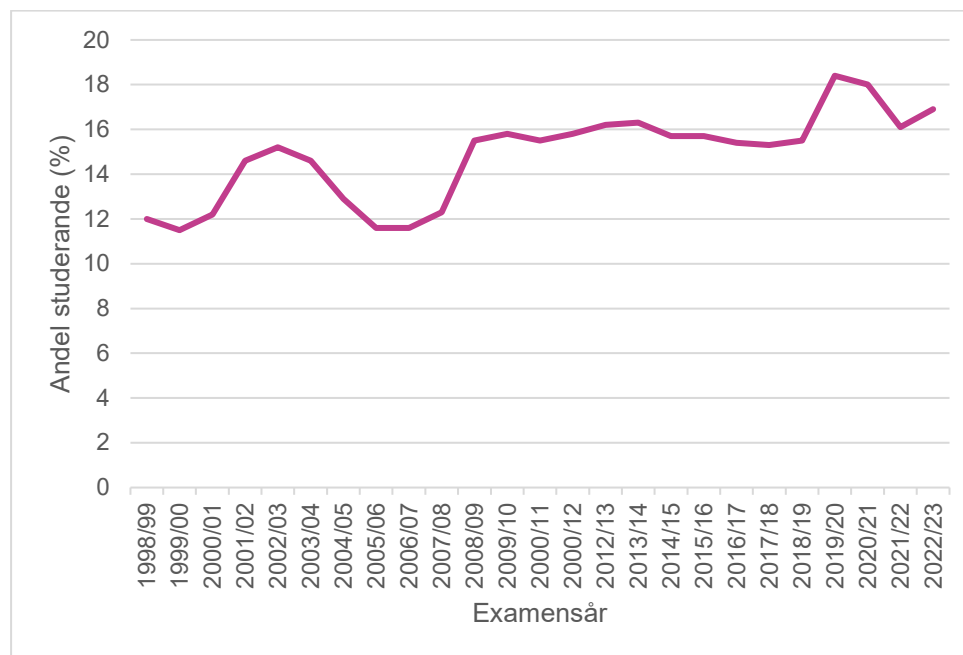
¹² SCB (2025). [KVALITETSDEKLARATION Arbetskraftsundersökningarna \(AKU\)](#).

¹³ Finanspolitiska rådet (2010). [Svensk Finanspolitik – Finanspolitiska rådets rapport 2010](#) (s.247).

högskolan visade att etableringen bland nyexaminerade hade begränsad påverkan, delvis för att fler valde att studera vidare.¹⁴

Figur 4 Studier efter examen

Andel nyexaminerade som studerar terminen efter examen.

Källa: SCB (statistik från en rapportserie över tid, mer i bilaga 3).

Undanträngnings- & inläsningseffekter

I dagens system, där nyexaminerade som har svårt att hitta jobb, finns det risk att undanträngningseffekter uppstår. Om nyexaminerade behöver söka lågkvalificerade jobb, utan koppling till deras utbildning, riskerar det att trycka undan andra grupper av arbetssökande. Arbetslösa som har lägre utbildningsnivå riskerar att slås ut när de behöver konkurrera om samma jobb som högstskoleutbildade söker. Det finns dessutom risk att nyexaminerade får mindre avkastning på sin utbildning, vilket är en ekonomisk förlust för både samhället och individen. Parlamentariska socialförsäkringsutredningen lyfter att dålig matchning kan medföra en inläsning i lågkvalificerat arbete eller arbetslöshet, och att sådana inläsningseffekter är förhållandevis starka.¹⁵

Samhällsekonomiska konsekvenser av bristande matchning

Som tidigare nämnt har Finanspolitiska rådet lyft potentiella kostnader som kommer med att studier förlängs på grund av att nyexaminerade har svårt att hitta jobb.¹⁶ Produktivitetskommissionen har också skrivit att

¹⁴ UKÄ (2023). [Etablering på arbetsmarknaden efter studier i högskolan - Examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2015/16–2019/20](#)

¹⁵ Parlamentariska socialförsäkringsutredningen (2015). [Mer trygghet och bättre försäkring SOU 2015:21](#) (s.931).

¹⁶ Finanspolitiska rådet (2010). [Svensk Finanspolitik – Finanspolitiska rådets rapport 2010](#) (s.247).

sämre matchning på arbetsmarknaden kan vara en faktor bakom långsammare produktivitetstillväxt, och att det finns undersökningar som visar på att matchningen generellt sett försämrats.¹⁷ Även parlamentariska socialförsäkringsutredningen har skrivit om de samhällsekonomiska kostnaderna på grund av bristande matchning, och att problemet är stort vid övergången från studier till arbete. En nyexaminerad som känner sig tvingad att ta ett arbete som personen är överkvalificerad, för att klara sin försörjning, får en sämre avkastning på utbildningen och kan leda till en eftersläpning i löneutvecklingen.¹⁸

Svenskt Näringsliv har gjort en rapport om matchning av högre utbildning och bland annat undersökt de samhällsekonomiska vinsterna av bättre matchning bland nyexaminerade. Potentialen, enligt Svenskt Näringslivs analys, uppgår till mångmiljardbelopp genom ökat arbetsutbud och ökat humankapital bland nyexaminerade (dvs., starkare ställning på arbetsmarknaden för individen). De samhällsekonomiska vinsterna skulle finnas i dels ökat förädlingsvärde, ökat BNP, dels genom ökade skatteintäkter.¹⁹

Ekonomiskt skyddsnät för nyexaminerade

Studerandevillkoret i a-kassan - historik

Innan 2007 fanns det möjlighet för studerande att få ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Det infördes 1974 som ett utbildningsvillkor i det dåvarande kontanta arbetsmarknadsstödet. Det var ett undantag från arbetsvillkoret och kunde gå till de som gått utbildning på heltid som berättigar till studiesocialt stöd och pågått under minst ett läsår. Ersättningen betalades ut efter en "karenstid" om 90 dagar (bilaga 7).

Utredningen inför införandet ansåg att det från samhällets sida är naturligt att underlätta nyutbildades anpassning på arbetsmarknaden. Och från arbetsmarknadssynpunkt är det betydelsefullt att knyta arbetsmarknadsåtgärderna till den aktuella utbildningen. Om utbildningen inte är tillräckligt yrkesinriktad eller inte lämpad för tillgängliga arbeten ger stödet som följer med att den arbetssökande skriver in sig hos arbetsförmedlingen att individen får anpassade åtgärder.²⁰

1998 trädde en ny lag om arbetslöshetsförsäkringen ikraft och med den ändring som gjordes överfördes utbildningsvillkoret i det kontanta arbetsmarknadsstödet in som ett studerandevillkor i den nya lagen. Arbetssökande hade då rätt till ersättning efter en ramtid, efter att ha

¹⁷ Produktivitetskommissionen (2024). [Goda möjligheter till ökat välbefinnande SOU 2024:29](#) (s.135).

¹⁸ Parlamentariska socialförsäkringsutredningen (2015). [Mer trygghet och bättre försäkring SOU 2015:21](#) (s.931).

¹⁹ Svenskt Näringsliv (2023). [Utbildning för arbetsmarknaden eller för arbetslöshet?](#)

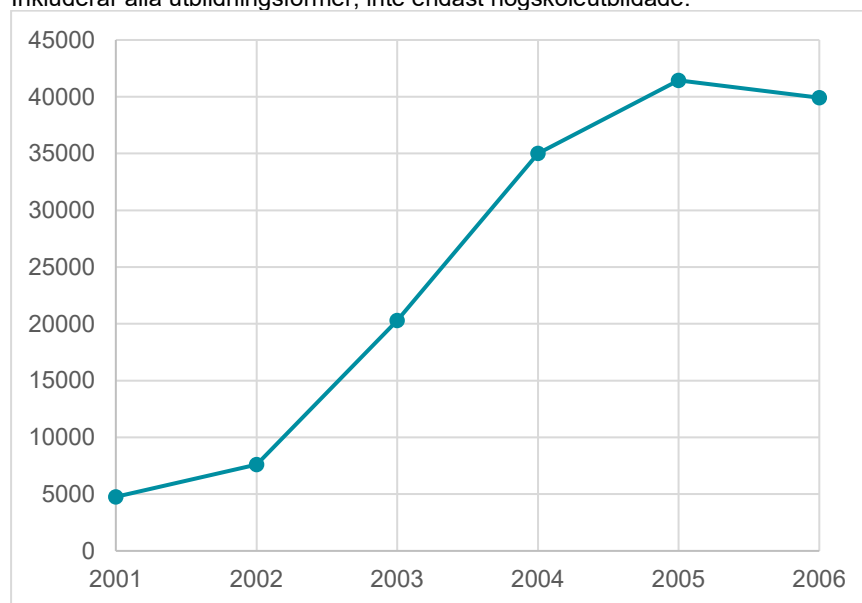
²⁰ [Proposition med förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring m.m. \(prop. 1973:56\)](#) (s.25 & s.103).

avslutat en utbildning på heltid omfattande minst ett läsår och som är berättigad till studiesocialt stöd.²¹

Antalet personer som fick ersättning grundat på studerandevillkoret varierade. Exempelvis var det knappt 5000 ersättningstagare under 2001 och drygt 40 000 år 2005 (figur 5).

Figur 5 Antal ersättningstagare grundat på studerandevillkoret

Inkluderar alla utbildningsformer, inte endast högskoleutbildade.

Källa: IAF FAKTA-PM 3:2005, samt IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

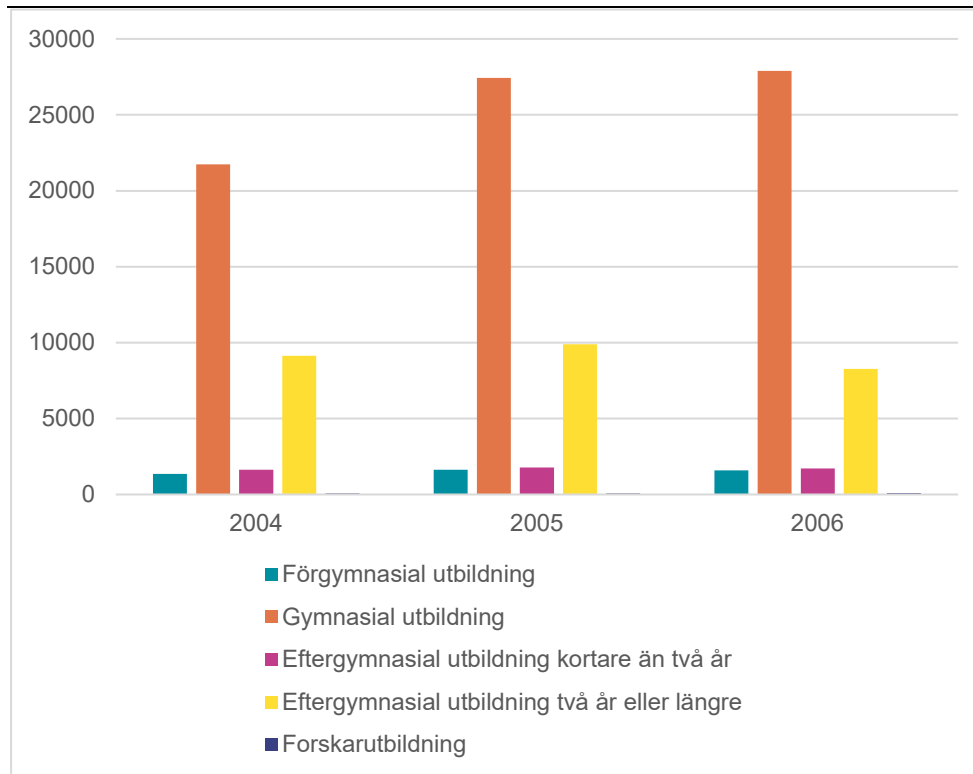
Studerandevillkoret täckte in flera former av utbildning, inte bara högskolestudier. Dock bör det påpekas att arbetslöshetsförsäkringen då som nu omfattar ett undre ålderskrav på att den arbetslöse måste ha fyllt 20 år. Tittar man på utbildningsform på de som fick ersättning grundat på studerandevillkoret går det att se att högskolestudier på eftergymnasial nivå endast stod för en mindre del (figur 6). Åldersfördelningen på de som fick ersättning via studerandevillkoret var också relativt ungt. 77 procent var under 25 år, varav de flesta 20–21 år.²²

²¹ [En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring \(Prop. 1996/97:107\)](#) (s.10).

²² Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF (2007). *Effekterna av förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen Rapport 2*, 2007:24.

Figur 6 Antal ersättningstagare grundat på studerandevillkoret efter utbildningsbakgrund

Antal ersättningstagare i studerandevillkoret 2004–2006 utifrån utbildningsform.

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

Kostnader av studerandevillkoret

För arbetslöshetsersättning under åren 2004–2006 betalades i genomsnitt 900 miljoner kronor per år ut i ersättning grundad på studerandevillkoret. Det sista fullständiga året som studerandevillkoret fanns, 2006, var kostnaden 870 miljoner kronor av totalt 26 400 miljoner kronor utbetalt i arbetslöshetsersättning, det vill säga för cirka 3,3 procent.²³

Vänsterpartiets budgetmotion 2024 inkluderade ett återinfört studerandevillkor, som RUT (Riksdagens utredningstjänst) beräknade kosta 1 miljard kronor.²⁴

Avskaffandet av studerandevillkoret innebar att försörjningsansvaret för arbetssökande studerande flyttades från a-kassan och staten till kommunerna. Dåvarande SKL (Sveriges Kommuner och Landsting, idag Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)) gjorde uppskattningen att reformeringen av a-kassan 2007, där avskaffandet av studerandevillkoret

²³ Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF (2007). *Effekterna av förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen*, rapport 2007:8.

²⁴ Vänsterpartiet (2024). [För ett starkare Sverige – Klimat, välfärd och tillväxt. Vänsterpartiets budgetmotion för 2025](#); Riksdagens utredningstjänst (2024). RUT 2024:867 Ersättningsnivån i a-kassan.

var en del, skulle kosta cirka 500 miljoner kronor för kommuner och landsting.²⁵

Konsekvenser av förändringarna av a-kassan

Utöver att studerandevillkoret avskaffades var det fler förändringar som genomfördes 2006. Arbetsvillkoret, hur mycket man behövde arbeta för att kvalificera sig, skärptes. Ersättningsgraden och ersättningsperioderna ändrades också. En till förändring gällde den överhoppningsbara tiden, som innebär att det går att räkna bort tid utan arbete för att tillgodoräkna sig tidigare kvalifikationstid. Vilket kan gälla under heltidsstudier men även sjukdom och föräldraledighet. Den överhoppningsbara tiden sänktes från 7 till 5 år.²⁶

Det skedde även en förändring av finansieringen där avgiften från a-kassorna till staten höjdes och kopplades till utbetalningar av arbetslöshetsförsäkring. Resultatet blev att a-kassorna behövde höja medlemsavgifterna, de största höjningarna drabbade a-kassorna i LO-förbunden.²⁷

Förändringarna av arbetslöshetsförsäkringen 2006–2007 märktes tydligt i lägre medlemsantal. Mellan 2006 och 2008 tappade a-kassorna nästan en halv miljon medlemmar. Och anslutningsgraden, andelen som är medlemmar, i arbetskraften sänktes från 83% under 2006 till 70% under 2008. 2019 låg anslutningsgraden kvar på 70%.²⁸ Medlemstappen var störst bland yngre. Medlemsantalet i åldersgruppen 16–24 år minskade med 25% mellan 2006 och 2008, i åldersgruppen 25–34 år var minskningen 15%. På totalen var medlemsrasen på 12%.²⁹

Utvärderingar av studerandevillkoret

Finanspolitiska rådet har skrivit att borttagandet av studerandevillkoret kan ha lett till att fler studenter stannar kvar i utbildning för att försörja sig på studiemedel. Något som sker i ännu högre grad under lågkonjunktur. På så sätt minskade vissa samhällskostnader men konsekvensen blev också att andra samhällskostnader ökade.³⁰

IFAU (Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering) gjorde en rapport 2019 om studerandevillkoret. De undersökte om ungdomar som blev arbetslösa och fick a-kassa efter avslutade gymnasiestudier fick en bättre övergång till arbetsmarknaden. Deras analys visade dock att arbetsmarknadsinträdet senarelades utan större

²⁵ Sveriges Kommuner och Landsting, SKL (2007). *Läget i kommunerna inom det arbetsmarknadspolitiska området; Studerande och socialförsäkringen* (2011). [Underlagsrapport nr 1 till den parlamentariska socialförsäkringsutredningen](#) (s.70).

²⁶ [En arbetslöshetsförsäkring för arbete \(prop. 2006/07:15\)](#) (s.21).

²⁷ Dagens Arena (2012). [Det har hänt sedan regeringen införde olika a-kasseavgifter.](#)

²⁸ Anders Kjellberg (2020). [Den svenska modellen i en oviss tid – Fack, arbetsgivare och kollektivavtal på en föränderlig arbetsmarknad](#) (s.37).

²⁹ Anders Kjellberg (2010). [Vilka "hoppade av" a-kassan eller avstod från att gå med? En studie av a-kassornas medlemsras](#) (s.19).

³⁰ Finanspolitiska rådet (2010). [Svensk Finanspolitik – Finanspolitiska rådets rapport 2010](#) (s.247).

skillnader i löneutvecklingen.³¹ Eftersom studien endast undersökte hur det påverkade efter gymnasiestudier är det svårt att säga att den går att översätta till högskolestudier. Det är stor skillnad på högskolestudier och gymnasiestudier, där en person med högskoleutbildning är i stort behov av att hitta ett jobb som matchar utbildningen för att kunna få avkastning på investeringen i studierna.

Perspektiv på studerandevillkoret

Flera organisationer har på senare år förespråkat möjlighet till arbetslöshetsersättning efter studier. SFS (Sveriges förenade studentkårer) har förespråkat att göra studiemedel inkomstgrundande för a-kassa eller ge rätt till a-kassa efter högskolestudier genom ett studerandevillkor. Även TCO (Tjänstemännens centralorganisation) har uttryckt att a-kassan borde gälla efter avslutade studier. LO (Landsorganisation i Sverige) vill återinföra det tidigare studerandevillkoret för att kunna omfatta fullföljda studier utöver grundskolan.³² Den fackliga tankesmedjan Arena Idé har i en rapport skrivit om studerandevillkor i a-kassan, och lyft att det inte är en optimal allokering av samhällets resurser när vissa yrkesutbildade jobbar med helt andra saker.³³

Parlamentariska socialförsäkringsutredningen (SOU 2015:21) undersökte bland annat problematiken kring studerande i arbetslöshetsförsäkringen. Kommittén bedömde att studier inte kunde ligga till grund för arbetslöshetsersättning då arbetslöshetsförsäkringen försäkrar inkomstbortfall från förlorat förvärvsarbete. Däremot ansågs frågan om försörjningen mellan studier och arbete vara viktig och förordade att ett matchningslån skulle utredas vidare.³⁴ Frågan om matchningslån lyftes av Saco studentråd under den utredningen.

Internationell utblick: Danmarks studerandevillkor

I Danmark omfattas nyexaminerade av arbetslöshetsförsäkringen. Kraven omfattar bland annat att utbildningen ska vara minst 1,5 år lång. Hur stor ersättningen är beror på bland annat om den nyexaminerade har barn och om hen är under eller över 30 år. När ersättningen börjar betalas ut beror på medlemskapets längd. Vid minst ett års medlemskap i en a-kassa kan man få ersättning från dag ett, vid kortare medlemskap är det en karenstid på en månad.³⁵

OECD har skrivit om Danmarks a-kassa för nyexaminerade. Bland annat nämns att yngre arbetssökande lämnar arbetslöshet i snitt snabbare än äldre. Det system som finns för arbetssökande i Danmark lyfts också, där

³¹ Mathias von Buxhoeveden, IFAU (2019). [Underlättar tillgång till a-kassa övergången mellan utbildning och arbete? Rapport 2019:14.](#)

³² [En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster \(Prop. 2023/24:128\)](#) (s.55).

³³ Mats Essemyr, Arena Idé (2021). [En bättre a-kassa för fler](#) (s.17).

³⁴ Parlamentariska socialförsäkringsutredningen (2015). [Mer trygghet och bättre försäkring SOU 2015:21](#) (s.930).

³⁵ A-kasser.dk, [Member of Unemployment Insurance Fund \(A-kasse\) as a graduate.](#)

deltagare i program för arbetssökande hade återanställning i snitt 30% högre grad än icke-programdeltagare.³⁶

Tiden med arbetslöshetsersättning är relativt kort, i snitt 3 månader. Nyexaminerade som haft ersättning återvänder också till a-kassa i lägre utsträckning än andra som varit arbetslösa.³⁷

Nya a-kassan oktober 2025

Kvalificering med nya a-kassan

I den nya lagen för arbetslöshetsförsäkringen som trädde i kraft den 1 oktober 2025 finns det tre villkor som gäller alla. Grundvillkoret är att man ska vara inskriven på Arbetsförmedlingen och söka och kunna ta arbete i Sverige. Inkomstvillkoret innebär att man ska ha haft vissa bruttointkomster under en ramtid som omfattar ett år. Man ska ha tjänat minst 11 000 kronor i 4 av månaderna och haft en total inkomst på minst 120 000 kronor. Det finns också en alternativregel där personer som har minst 11 000 kr i månadsinkomst under 4 månader i följd kan kvalificera sig till ersättning under en kortare tid.³⁸

Ramtiden som inkomstvillkoren ska uppfyllas under kan förlängas om man till exempel varit föräldraledig, avslutat heltidsstudier eller varit sjuk. Som mest kan ramtiden förlängas med 5 år.³⁹

Uppskattning på kvalificering

Då de flesta utbildningsprogram sker på heltid är det svårt för de flesta studenter att arbeta i alltför stor utsträckning parallellt med studier. Exempelvis var det endast 14 procent av heltidsstudenter på högskolenivå som 2023 uppfyllde inkomstvillkoret på 120 000 kronor (tabell 1).

Tabell 1 Heltidsstuderande och inkomster 2023

Heltidsstuderande på högskolenivå under vårterminen och höstterminen 2023.

Årsinkomst 2023	Antal	Andel i procent
120 000kr eller mer	22 510	14
120 000kr eller mindre	134 017	86
Totalt antal	156 527	

Källa: SCB, BAS.

³⁶ OECD (2024). *Unemployment insurance for graduates – Denmark*.

³⁷ Økonomisk Analyse nr. 33 (2018). *Dagpenge til nyuddannede*.

³⁸ Akademikernas a-kassa (2026). Grundregler, <https://www.akademikernasakassa.se/ersattningen/ansokan-och-rapportering/grundregler> (hämtad 04-02-2026).

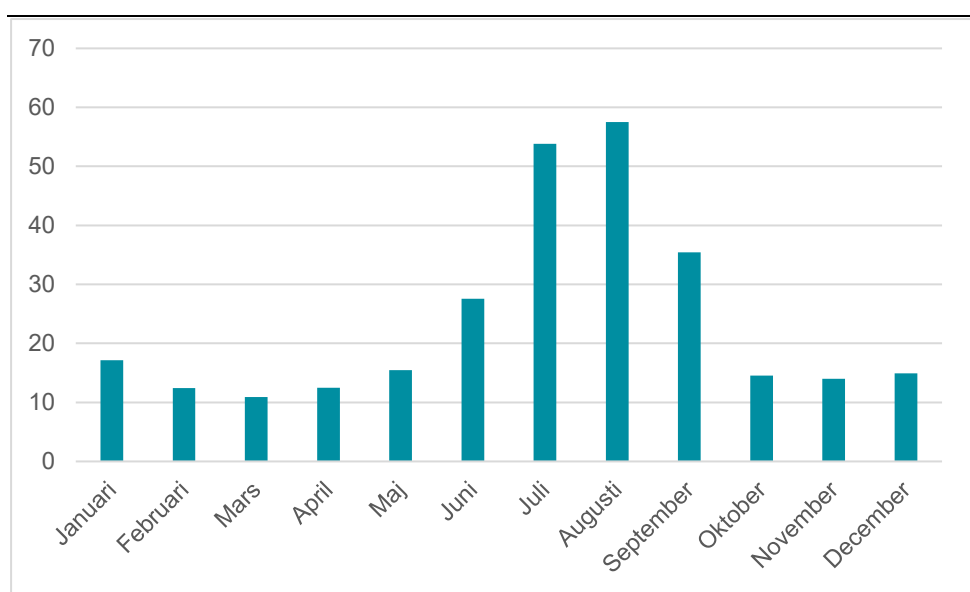
³⁹ Ibid.

Dock bör det tilläggas att ramtiden kan räknas på annat än kalenderår, och normalt sett avslutas utbildningar i samband med vårterminens slut i juni.

Gällande inkomstvillkoret på 11 000 kr per månad är det relativt liten andel som uppfyller det under terminstid, men under sommarmånaderna är det många som kommer upp i de inkomstnivåerna. Juli och augusti är det över 50 procent som har inkomster över de nivåerna (figur 7).

Figur 7 Andel heltidsstuderande med arbetsinkomst över 11 000 kr

Månadsfördelning. Heltidsstuderande på högskolenivå under vårterminen och höstterminen 2023.

Källa: SCB, BAS.

Utifrån den statistiken går det att dra slutsatsen att relativt få studenter tjänar tillräckligt mycket för att klara av kravet på årsinkomst men något fler kan kvalificera sig via alternativregeln om 4 sammanhängande månader med arbetsinkomst över 11 000 kr.

Juni till september är de 4 sammanhängande månaderna som flest har en arbetsinkomst över den nivån. Alla som är över den nivån i juni har kanske inte en inkomst över den nivån alla 4 månader. Men uppskattningsvis är det ungefär 25 procent som kan kvalificeras via alternativregeln.

Behov av en bättre a-kassa för nyexaminerade

Dålig ekonomi inför examen

En anledning till att nyexaminerade behöver något slags stöd vid eventuell arbetslöshet efter examen är att de flesta studenter har en dålig ekonomi under studietiden. Enligt en undersökning från CSN (Centrala studiestödsnämnden) anger 45 procent av studenter att de har ganska eller mycket dålig ekonomi. Och ungefär hälften av studenterna använde

sparade pengar för att ha råd med sina utgifter.⁴⁰ Många studenter har med andra ord redan svårt att få ekonomin att gå ihop under studietiden, att vara arbetslös utan någon slags inkomst blir en ännu mer pressad situation.

Strukturerat arbetssökande för nyexaminerade

Ytterligare en anledning till att inkludera nyexaminerade i arbetslöshetsförsäkringen är att det gör dem mer inkluderade i befintliga system för arbetslösa. Om en student väljer att fortsätta läsa strökurser och fortsätta arbetssökandet vid sidan av finns det risk att arbetssökandet inte blir särskilt aktivt då heltidsstudierna kan ta mycket tid och fokus. Men en arbetssökande med arbetslöshetsersättning behöver registrera sig hos Arbetsförmedlingen och aktivt söka arbete. Då säkerställs också att den nyexaminerade får stöd därifrån inför arbetssökandet.

Starkare incitament att bli medlem i a-kassa under studietiden

Om studenter hade haft en generell rätt till arbetslöshetsersättning hade incitamenten att bli medlem i en a-kassa redan under studietiden ökat. Då det i dagens system krävs ganska mycket arbete vid sidan av studierna för att kvalificera sig gör ett medlemskap inte skillnad för de flesta studenter just efter examen. Fler studenter hade alltså haft incitament att vara medlemmar om nyexaminerade generellt omfattas av arbetslöshetsförsäkringen.

En studie från IFAU (Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering) undersökte lönebildningen kopplat till medlemstappet och lägre anslutningsgrad efter att medlemsavgifterna till a-kassan höjdes 2007. Analysen visade att en minskning i anslutningsgrad på 10 procent leder till en lönereduktion på 5 procent. Med andra ord leder en högre anslutningsgrad till högre löner.⁴¹ Högre löner i sin tur resulterar i större skatteintäkter för staten.

Populärt förslag bland nyexaminerade

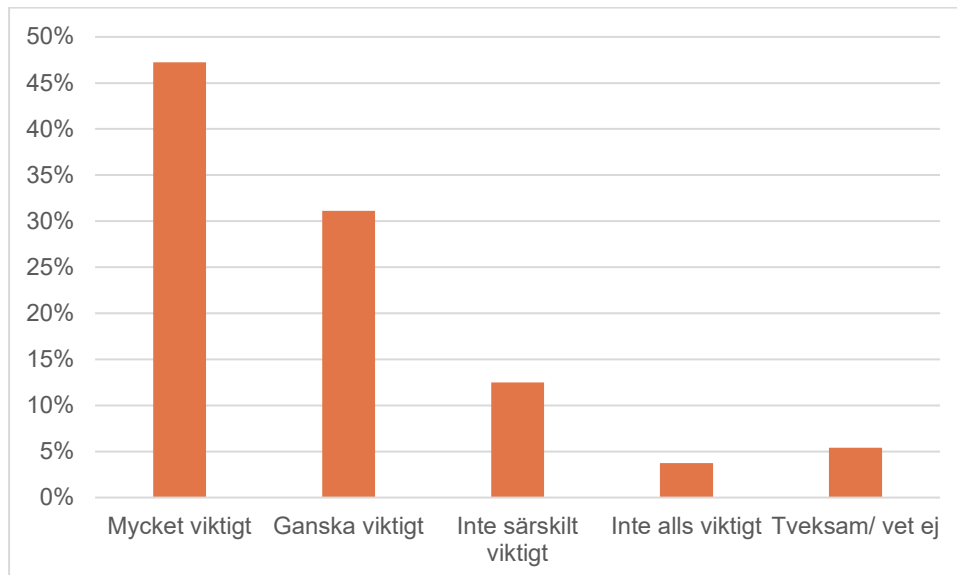
Enligt en undersökning som Saco studentråd låtit göra vill en stor del av nyexaminerade ha något slags ekonomiskt skyddsnät efter examen. 8 av 10 anser att det är mycket eller ganska viktigt, endast 4 procent svarade att det inte alls var viktigt (figur 8).

⁴⁰ CSN (2024). [Högskolestuderande med studiemedel 2024 - en undersökning av situationen bland studerande i Sverige](#), rapport 2024:2.

⁴¹ Mathias von Buxhoeveden, IFAU (2019). [Hur påverkar anslutningsgraden till a-kassan lönebildningen?](#) Rapport 2019:15.

Figur 8 Andel nyexaminerade om ekonomiskt skyddsnät efter examen

Svarande på frågan "Efter examen kan det ta tid att hitta ett arbete. Hur viktigt är det för dig att det finns ett ekonomiskt skyddsnät (t.ex. arbetslöshetsersättning) under denna period?"

Källa: Saco studentråds Demoskopundersökning 2025.

Reformförslag: inför ett examensvillkor i a-kassan

Utformning av ett examensvillkor

För att underlätta övergången från högre utbildning till arbete bör studenter omfattas av arbetslöshetsförsäringen. Det ökar anslutandegraden till a-kassorna och minskar trycket på individen att ta första tillgängliga arbete. Det skulle öka möjligheten till bättre matchning mellan individen och ett jobb med motsvarande utbildningskrav. Därigenom blir chansen lägre att nyexaminerade personer hamnar i lågkvalificerade jobb och risken för överutbildning bland akademiker minskar.

Princip/undantag

- *Examensvillkoret är ett undantag från huvudregeln om vem som är behörig ersättning från arbetslöshetsförsäringen.*
- *Examensvillkoret försäkrar mot inkomstbortfall vid omställningen mellan studier och arbete.*
- *Examensvillkoret ger den nyexaminerade rätt att begränsa sitt jobbsökande till arbeten som motsvarar den avslutade utbildningen (enligt den tidigare 100 dagarsregeln).*

Kvalificering:

- *Anmäld som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.*
- *Nyligen avslutad examen från högskola eller universitet.*

- *Studierna ska ha bedrivits på heltid.*
- *12 månaders medlemskap i en a-kassa (studerandemedlem).*

Examensbegreppet är definierat och innebär att individen har följt en utbildningsplan som avslutats med ett självständigt arbete, vilket leder till en examen av något slag. Högskoleförordningen (1993:100) anger villkoren för vilka examina som uppfyller kraven för examensvillkoret.

Att införa ett krav på medlemskap är bra och kan leda till att personen fortsätter att vara försäkrad som förvärvsarbetande. Medlemskapet kan med fördel vara gratis enligt dansk modell eller till en lägre avgift.

Ersättning:

- *Uppfyllda villkor ger rätt till ett skattepliktigt, fast belopp motsvarande studiemedlet.*
- *Ersättningsperioden uppgår till 100 ersättningsdagar efter avslutad karens.*

Alternativ till examensvillkoret

Matchningslån

Saco studentråd har i en tidigare rapport från 2012 föreslagit ett "Matchningslån" för att åtgärda problem med matchning efter avslutade studier. Det skulle i stället omfatta ett lån som arbetslösa nyexaminerade kan ha tillfälligt under tiden man söker arbete. Något som den parlamentariska socialförsäkringsutredningen 2015 föreslog att man skulle utreda vidare. SFS (Sveriges Förenade Studentkårer) har också föreslagit ett matchningslån som ett möjligt alternativ.⁴² Förslaget om matchningslån har sina fördelar då det hade inneburit en lättnad för arbetslösa nyexaminerade, som då hade haft en möjlighet att få en inkomst efter avslutade studier. Och förslaget hade inneburit en mindre kostnad för staten eftersom lånet innebär en viss kostnad som den enskilde arbetslöse tar.

Däremot skulle ett matchningslån innebära en speciallösning som är svårt att inkorporera i dagens system. Förslaget hade passerat in bäst inom studiestödet inom CSN. Men det hade stuckit ut eftersom studiestöd ges för studier, och ett matchningslån hade varit efter avslutade studier. Och hade matchningslånet i stället funnits inom arbetslöshetsförsäkringen så hade det varit ett avvikande regelverk då det omfattat lån och inte ersättning. Dessutom skulle förslaget innebära större skuldsättning för individen, som efter studierna antagligen redan har en stor studieskuld från CSN.

⁴² SFS, Sveriges förenade studentkårer (2023). [Studiemedelsreform – Reformförslag för ett modernt studiemedel](#).

Sammantaget hade ett matchningslån löst problem som inte åtgärdas inom dagens system. Ett examensvillkor inom a-kassan hade däremot varit ett enklare system att genomföra.

Räkna studiemedel som förvärvsinkomst

SFS (Sveriges förenade studentkårer) har lyft förslag om att studiemedlet borde räknas som förvärvsinkomst inom ramen för en reformerad arbetslöshetsförsäkring.⁴³ SFS lyfte detta i sitt remissvar till SOU 2020:37 och argumenterade bland annat för att ett sådant förslag skulle underlätta för att kombinera arbete med studier.⁴⁴ Ett sådant förslag skulle göra att de flesta heltidsstudenter kan kvalificera sig. Studiemedel med studielån och studiebidrag motsvarar 13 500kr per 4 veckor under 2025. För ett normalt studieår om 40 veckor motsvarar det 135 000kr. På så sätt kommer studenter anslutna till arbetslöshetsförsäkringen ha en årsinkomst över det som krävs i inkomstvillkoret.

I jämförelse med andra transfereringssystem går det att jämföra med bostadsbidraget till unga med låga inkomster. En bidragsgrundande inkomst för bostadsbidraget är studiebidraget inom studiemedlet.⁴⁵ Studielånet räknas däremot inte in, och endast 80 % av studiebidraget.⁴⁶ Inom pensionssystemet är studiebidraget också en grund för pensionsinbetalningar, där studiebidragsbeloppet är pensionsgrundande till 138 procent.⁴⁷ Med andra ord skulle det vara avvikande om studielånet omfattas av regelverket och räknas som inkomst.

Alternativa förändringar inom a-kassan

Ett steg på vägen: räkna studiebidraget som arbetsinkomst

En möjlig reform i a-kassan som hade underlättat för studenter är att göra studiebidraget som grund för inkomst. Det förslaget hade inte varit lika omfattande som det tidigare nämnda förslaget om att räkna hela studiemedlet som inkomstgrund. Under 2025 är studiebidraget på 4 092kr för 4 veckor. En normal termin på universitet och högskola är 20 veckor, vilket innebär 40 veckors studier för en genomsnittlig student. För studenter som studerar under sommaren och har studiemedel under den tiden kan tiden vara längre. 40 veckors studier innebär 2025 att bidragsinkomsten är 40 920kr.

⁴³ SFS, Sveriges förenade studentkårer (2023). [Studiemedelsreform – Reformförslag för ett modernt studiemedel](#).

⁴⁴ SFS, Sveriges förenade studentkårer (2020). [Remissvar: Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen \(SOU 2020:37\)](#).

⁴⁵ 97 kap. 13 § Socialförsäkringsbalken

⁴⁶ 97 kap. 2 § Socialförsäkringsbalken

⁴⁷ 3 kap. 24–25 § Lag (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

Eftersom inkomstkravet i huvudregel ligger på 120 000kr per år så räcker inte studiebidraget för att kvalificera sig. Däremot blir det enklare för den genomsnittlige studenten att kvalificera sig. För alternativregeln om minst 11 000kr i månadsinkomst under 4 sammanhängande månader underlättar det dock markant. Det räcker på så sätt att kvalificera sig genom att via extrajobb tjäna cirka 7 000kr i månaden under 4 sammanhängande månader under terminstid.

Gratis studentmedlemskap

Ett förslag som skulle kunna öka medlemsantalen och anslutningsgraden är att göra studentmedlemskap i a-kassan gratis. Det är något som finns i Danmarks a-kassor. Dessutom finns det en del studenter som kan kvalificera sig men som inte är medlemmar. Ett gratis medlemskap är ett sätt att fånga upp fler nyexaminerade inom arbetslöshetsförsäkringen. Det går även att överväga ett kraftigt subventionerat studerandemedlemskap i a-kassan.

Förbättra den överhoppningsbara tiden

För att ha rätt till arbetslöshetsersättning behöver man uppfylla inkomstvillkor under en ramtid, som kan förlängas genom s.k. överhoppningsbar tid. Det kan ske på grund av sjukdom, föräldraledighet eller genom deltagande i heltidsutbildning. Den överhoppningsbara tiden kan max vara 5 år.⁴⁸ De längsta högskoleutbildningarna är 6 år (läkarprogrammet) respektive 5,5 år (vissa ämneslärarprogram och veterinärprogrammet), därtill är många utbildningar 5 år. Och utbildningstiden kan förlängas på grund av sjukskrivning eller föräldraledighet. Med tanke på detta räcker inte den överhoppningsbara tiden till för alla nyexaminerade och borde förlängas till 7 år. Det skulle räcka för både den längsta utbildningen och ytterligare marginal för förlängning på grund av exempelvis sjukskrivning eller föräldraledighet.

En förändring med den nya a-kassan 2025 är att man behöver vara medlem under hela ramtiden som inkomstvillkoret uppfylls för att få den högsta kompensationsnivån på 80%. Tidigare räckte det att själva arbetsvillkoret (sex månader) fanns inom medlemstiden. Med andra ord behöver en person som arbetat innan studierna vara medlem i en a-kassa under hela studietiden för att fortfarande kvalificera sig.

⁴⁸ 3 kap. 15 § Lag (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring

Övriga reformer för starkare arbetslivsanknytning

Även om ett bra ekonomiskt skyddsnät är viktigt för tryggheten för individerna, så behövs andra åtgärder för att åtgärda problem kring nyexaminerades koppling till arbetsmarknaden.

Bättre samverkan i högskolesektorn

Samverkan spelar en viktig roll för att sänka tröskeln mellan högre utbildning och arbetsliv. Saco studentråd anser att det krävs systematisk samverkan mellan lärosäten, arbetsgivare och fackförbund. Genom detta kan utbildningarnas innehåll hållas aktuellt, och bidra till en smidigare övergång till arbetslivet. På så sätt går det att få praktiska inslag i utbildningen som präglas av såväl relevans för utbildningen som god koppling mellan utbildningen och arbetsmarknaden.

Valbar praktik

Alla studenter bör ges möjlighet till praktik eller verksamhetsförlagd utbildning (VFU) under sin utbildning. Det är ett viktigt steg för att underlätta övergången från utbildning till arbetsliv. Praktiska moment stärker förståelsen för yrkesrollen, ger arbetslivserfarenhet och kontakter inför framtida jobbsökande.

Stärkt studievägledning

Enligt en undersökning från Sveriges Lärare har studie- och yrkesvägledare i grund- och gymnasieskolan ansvar för i genomsnitt mellan 460 och 630 elever.⁴⁹ En stärkt studie- och yrkesvägledning ökar förutsättningar för informerade yrkes- och utbildningsval. För framtida studenter del är det av stor vikt att veta om hur arbetsmarknadsläget ser ut för respektive utbildning. På universitet och högskolor spelar karriär-, studie- och yrkesvägledning en viktig roll för att stötta studenter med att söka jobb efter studierna.

Systematisk uppföljning av alumner

För att stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad bör alla lärosäten åläggas att systematiskt följa upp hur deras alumner etablerar sig efter examen. Resultaten bör inte bara användas internt, utan också kommuniceras öppet till studenter och blivande sökande. Det skapar förutsättningar för välgrundade utbildningsval och bidrar till att lärosätena kan hålla utbildningarna aktuella i takt med förändringar på arbetsmarknaden.

⁴⁹ Studie- och yrkesvägledares arbetsmiljö 2022, Sveriges Lärare, https://www.sverigeslarare.se/siteassets/5.-om-oss/opinion-och-debatt/undersokningar-och-rapporter/syv_arbetsmiljo_2022.pdf

Diskussion

Examen från högskolan markerar för många en startpunkt på arbetslivet, men övergången är inte alltid enkel. Även om statistiken ofta visar relativt god etablering på arbetsmarknaden efter ett halvår eller ett år, har många nyexaminerade stora svårigheter att hitta ett kvalificerat arbete direkt. En fjärdedel saknar en inkomst motsvarande studiemedlet flera månader efter studierna. Ändå omfattas de flesta inte av samhällets trygghetssystem vid arbetslöshet, eftersom a-kassans krav i praktiken stänger ute en stor andel studenter.

Arbetslöshetsförsäkringen är utformad för att skydda den som förlorar ett arbete men skyddar inte den som valt att studera tidigt i livet. För studenter som fokuserar på heltidsstudier krävs stora mängder deltidsjobb och extrainkomster för att kvalificera sig. Statistiken visar att endast omkring 14 procent av heltidsstudenterna når upp till den årsinkomst som krävs. Därmed faller en majoritet utanför a-kassan vid examen, även om de varit medlemmar.

För samhällets del bör det vara angeläget om att nyexaminerade snabbt kommer i jobb som matchar utbildningen. Utbildningen är en investering från statens sida, som inte ger tillbaka på samma sätt ifall många inte landar ett kvalificerat arbete i rimlig tid.

Förbättrade regelverk inom arbetslöshetsförsäkringen skulle göra övergången till arbetslivet tryggare för de nyexaminerade som har svårt att få jobb direkt efter studierna. Ihop med utformning av utbildningssystemet så kan studenter bli bättre rustade för att hitta jobb.

Referenser

Akademikernas a-kassa (2026). Grundregler, <https://www.akademikernasakassa.se/ersattningen/ansokan-och-rapportering/grundregler> (hämtad 04-02-2026).

Akavia (2025). [EFTER EXAMEN. Arbetsmarknaden för nyexaminerade akademiker](#).

Anders Kjellberg (2010). [Vilka "hoppade av" a-kassan eller avstod från att gå med? En studie av a-kassornas medlemsras](#).

Anders Kjellberg (2020). [Den svenska modellen i en oviss tid – Fack, arbetsgivare och kollektivavtal på en föränderlig arbetsmarknad](#).

Arbetsförmedlingen (2026). [Skillnaden mellan Arbetsförmedlingens och SCB:s statistik](#) (hämtad 13-02-2026).

A-kasser.dk, [Member of Unemployment Insurance Fund \(A-kasse\) as a graduate](#) (hämtad 30-01-2026).

CSN (2024). [Högskolestuderande med studiemedel 2024 - en undersökning av situationen bland studerande i Sverige](#), rapport 2024:2.

Dagens Arena (2012). [Det har hänt sedan regeringen införde olika a-kasseavgifter](#) (hämtad 30-01-2026).

DIK (2025). [Arbetslösheten inom kultur, kommunikation och kreativ sektor. DIK:s arbetslöshetsrapport 2024](#).

Ekonomifakta (2025). https://www.ekonomifakta.se/sakomraden/utbildning-och-forskning/utbildningsniva/examensalder-internationellt_1209166.html (hämtad 03-02-2026).

[En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring \(Prop. 1996/97:107\)](#).

[En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster \(Prop. 2023/24:128\)](#).

[En arbetslöshetsförsäkring för arbete \(prop. 2006/07:15\)](#).

Finanspolitiska rådet (2010). [Svensk Finanspolitik – Finanspolitiska rådets rapport 2010](#).

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF (2005). Fakta-PM 3:2005, Arbetslöshetsersättning som grundar sig på studerandevillkoret.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF (2007). Effekterna av förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen, rapport 2007:8.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF (2007). Effekterna av förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen Rapport 2, 2007:24.

Mathias von Buxhoeveden, IFAU (2019). [Underlättar tillgång till a-kassa övergången mellan utbildning och arbete?](#) Rapport 2019:14.

Mathias von Buxhoeveden, IFAU (2019). [Hur påverkar anslutningsgraden till a-kassan lönebildningen?](#) Rapport 2019:15.

Mats Essemyr, Arena Idé (2021). [En bättre a-kassa för fler.](#)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2025. [Så tycker unga 2025 – Arbete och utbildning.](#)

OECD (2024). [Unemployment insurance for graduates – Denmark.](#)

Parlamentariska socialförsäkringsutredningen (2015). [Mer trygghet och bättre försäkring SOU 2015:21.](#)

Produktivitetskommissionen (2024). [Goda möjligheter till ökat välbefinnande SOU 2024:29.](#)

[Proposition med förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring m.m. \(prop. 1973:56\).](#)

Riksdagens utredningstjänst (2024). RUT 2024:867, Ersättningsnivån i a-kassan.

Saco (2026). [Vad är sanningen om etablering efter högskolan?](#)

SCB (2021). [Inträdet på arbetsmarknaden för de som avslutade högskolestudierna 2017/18.](#)

SCB (2025). [KVALITETSDEKLARATION Arbetskraftsundersökningarna \(AKU\).](#)

SFS (1998:674) Lag om inkomstgrundad ålderspension 3 kap. 24–25 §

SFS (2010:110) Socialförsäkringsbalken 97 kap. 2 § & 13 §

SFS (2024:506) Lag om arbetslöshetsförsäkring 3 kap. 15 §

SFS, Sveriges förenade studentkårer (2020). [Remissvar: Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen \(SOU 2020:37\).](#)

SFS, Sveriges förenade studentkårer (2023). [Studiemedelsreform – Reformförslag för ett modernt studiemedel.](#)

Svenskt Näringsliv (2023). [Utbildning för arbetsmarknaden eller för arbetslöshet?](#)

Sveriges Arkitekter (2023). [Tuff arbetsmarknad väntar blivande arkitekter.](#)

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL (2007). Läget i kommunerna inom det arbetsmarknadspolitiska området (Studerande och socialförsäkringen (2011). [Underlagsrapport nr 1 till den parlamentariska socialförsäkringsutredningen](#)).

Sveriges Lärare (2022). [Studie- och yrkesvägledares arbetsmiljö 2022.](#)

Sveriges Lärarstudenter (2025). [Lärares inträde på arbetsmarknaden.](#)

UKÄ (2023). [Etablering på arbetsmarknaden efter studier i högskolan - Examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2015/16–2019/20.](#)

UKÄ (2024). [Etablering på arbetsmarknaden efter studier i högskolan - Examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2020/21.](#)

Vänsterpartiet (2024). [För ett starkare Sverige – Klimat, välfärd och tillväxt. Vänsterpartiets budgetmotion för 2025.](#)

Økonomisk Analyse nr. 33 (2018). [Dagpenge til nyuddannede.](#)

Bilagor

Bilaga 1. Antal över/under inkomstgräns motsvarande studiemedel (netto) efter avslutade studier

Grupp	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober
Under (VT20)	23 932	19 387	14 438	12 428	11 312
Över (VT20)	25 050	29 515	34 406	36 268	37 254
Under (VT21)	26 928	21 286	15 231	12 334	11 417
Över (VT21)	30 292	35 838	41 833	44 620	45 436
Under (VT22)	25 969	20 491	14 841	11 026	10 092
Över (VT22)	30 007	35 409	40 984	44 670	45 485
Under (VT23)	26 152	20 758	15 626	12 146	11 258
Över (VT23)	26 850	32 169	37 227	40 580	41 353
Under (VT24)	26 569	21 251	16 480	13 330	12 299
Över (VT24)	25 429	30 644	35 344	38 335	39 211
Under (VT25)	29 603	23 901	18 324	14 927	13 894
Över (VT25)	26 687	32 277	37 756	40 956	41 802

Gruppen som omfattas är personer som tagit minst 150hp totalt, och som respektive vårtermin tagit mer än 7,5hp, samt inte varit registrerade för studier under höstterminen efter (HT25 är preliminära siffror).

Källa: SCB, BAS

Bilaga 2. Studiemedelsbelopp och motsvarande inkomstgräns

År	Studiemedelsbelopp* (kr)	Inkomstgräns motsvarande studiemedlet, brutto** (kr)
2025	13 500	15 830
2024	13 156	15 422
2023	12 052	14 134
2022	11 088	12 884
2021	10 928	12 874
2020	10 860	13 003

*Studiemedelsbeloppen är erhållna från CSN. Gäller för 4 veckors heltidsstudier.

**Inkomst motsvarande riksgenomsnitt på kommunalskatt (från Ekonomifaktas skatteberäknare: <https://www.ekonomifakta.se/rakna-sjalv/rakna-ut-din-skatt/>)

Bilaga 3. Examinerade och studier efter examen

Läsår	Antal examinerade	Därav i fortsatta studier	Andel i fortsatta studier (%)
1998/99	37 500	4 500	12
1999/00	39 900	4 600	11,5
2000/01	40 300	4 900	12,2
2001/02	43 700	6 400	14,6
2002/03	48 700	7 400	15,2
2003/04	52 900	7 700	14,6
2004/05	57 500	7 400	12,9
2005/06	53 335	6 178	11,6
2006/07	52 340	6 080	11,6
2007/08	52 329	6 442	12,3
2008/09	50 411	7 813	15,5
2009/10	52 365	8 273	15,8
2000/11	61 214	9 473	15,5
2000/12	59 277	9 363	15,8
2012/13	63 262	10 227	16,2
2013/14	65 686	10 687	16,3
2014/15	68 321	10 756	15,7
2015/16	68 291	10 716	15,7
2016/17	63 418	9 779	15,4
2017/18	65 624	10 021	15,3
2018/19	65 927	10 190	15,5
2019/20	71 956	13 272	18,4
2020/21	74 663	13 460	18
2021/22	73 561	11 830	16,1
2022/23	72 497	12 239	16,9

Källa: SCB, *Universitet och högskolor. Studenter och examinerade på grundnivå och avancerad nivå*. Tabellbilagor (2023/2024, <https://www.scb.se/publikation/56257>; 2014/2015, <https://www.scb.se/publikation/28689>). Samt statistiska meddelanden, *Universitet och högskolor. Grundutbildning: Nybörjare, registrerade och examina 1999/2000*

(<https://share.scb.se/ov9993/data/publikationer/statistik/uf/uf0205/2000i02/uf20sm0101.pdf>
) fram till *Universitet och högskolor, Studenter och examina i grundutbildningen 2005/06*
(https://share.scb.se/ov9993/data/publikationer/statistik/uf/uf0205/2007a01/uf0205_2007a01_sm_uf20sm0701.pdf).

Bilaga 4. Ersättningstagare grundat på studerandevillkoret

År	Antal ersättningstagare
2001	4763
2002	7607
2003	20 303
2004	35 012
2005	41 444
2006	39 904

Källa: IAF FAKTA-PM 3:2005, samt IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

Bilaga 5. Ersättningstagare grundat på studerandevillkoret uppdelat på utbildningsnivå

Utbildningsform	2004	2005	2006
Förgymnasial utbildning	1357	1626	1584
Gymnasial utbildning	21 746	27 433	27 899
Eftergymnasial utbildning kortare än 2 år	1619	1781	1718
Eftergymnasial utbildning 2 år eller längre	9143	9897	8273
Forskarutbildning	65	79	82
Uppgift saknas	1082	628	348
Totalt antal	35 012	41 444	39 904

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatas.

Bilaga 6. Inkomst under studier 2023

Månad	Andel som tjänar över 11 000 kr (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män
Januari	17	19	14
Februari	12	14	10
Mars	11	12	9
April	12	14	11
Maj	15	17	13
Juni	28	30	23
Juli	54	56	51
Augusti	58	59	55
September	35	36	34
Oktober	15	15	13
November	14	15	12
December	15	16	13

Antal heltidsstuderande totalt 156 527 (kvinnor 96 551, män 59 976).

Källa: SCB, BAS.

Bilaga 7. Ersättningsvillkor studerandevillkoret

Den som har studerat kan ha rätt till ersättning utan att uppfylla ett arbetsvillkor. I ett sådant fall måste, förutom grundvillkoren^{*50}, ett studerandevillkor vara uppfyllt.

Studierna ska då ha omfattat heltid, varat minst ett läsår och berättiga till studiestöd enligt studiestödslagen. Studierna ska vara avslutade.

Innan ersättningen beviljas ska den sökande ha fullgjort en kvalifikationstid. Kvalifikationstiden innebär att den sökande ska ha varit anmäld på arbetsförmedlingen i 90 kalenderdagar inom en ramtid av 10 månader efter avslutade studier. Den som arbetat minst tre månader efter avslutade studier får räkna den arbetade tiden som kvalifikationstid om arbetet omfattat minst 25 timmar i genomsnitt per vecka och ligger inom ramtiden på 10 månader.

Ersättning kan beviljas tidigast från 20-årsdagen.

För den som fullföljt en treårig gymnasieutbildning och är under 20 år förlängs ramtiden till den dag han eller hon fyller 20 år.

Källa: IAF, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2005). Fakta-PM 3:2005, Arbetslöshetsersättning som grundar sig på studerandevillkoret.

⁵⁰ Bland annat att vara anmäld vid arbetsförmedlingen, aktivt söka arbete, kunna och vilja ta ett lämpligt arbete.

Saco studentråd är Sveriges största studentfackliga centralorganisation och utgör student- och framtidsrösten inom Saco. Studentrådet arbetar med frågor som rör högre utbildning, arbetsmarknad och välfärd.

Vi samlar 120 000 studenter genom våra 17 studentsektioner. Saco förbundens studentsektioner samlar medlemmar inom nästan alla utbildningar på högskoleorter över hela landet. Medlemmarna är allt från högskolenybjörjare till studerande på forskarutbildningen – morgondagens utförare.